

**ИЗВЕШТАЈ О ОСТВАРИВАЊУ
ПРОГРАМА РАДА
ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ
ЗА 2021. ГОДИНУ**

Београд, фебруар 2022. године

Садржај

УВОДНА РЕЧ	4
1. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ДЕЛАТНОСТИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ	5
1.1. Организација и органи Фонда за иновациону делатност.....	6
1.2. Полазне основе које се односе на остваривање Програма рада за 2021. годину.....	8
2. ПРОГРАМИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ	10
2.1. Програм раног развоја	13
2.2. Програм суфинансирања иновација.....	16
2.3. Програм сарадње науке и привреде	20
2.4. Иновациони ваучери.....	24
2.5. Програм трансфера технологије.....	26
2.6. Програм акцелерације - Катапулт	27
2.7. Паметни почетак	28
3. МЕЂУНАРОДНЕ И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	29
4. ПРОЈЕКТИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ	32
5. ПРАВНО-ФИНАНСИЈСКИ АСПЕКТИ ПОСЛОВАЊЕ	35
5.1. Финансијски аспект пословања.....	35
5.2. Набавке	36
5.3. Правни аспект пословања Фонда	37

Акроними

ЕУ	Европска унија
ИПА	Инструменти за претприступну помоћ Европске уније
МПНТР	Министарство просвете, науке и технолошког развоја
МСП	Мала и средња предузећа
НИО	Научноистраживачка организација
РС	Република Србија
Фонд	Фонд за иновациону делатност
<i>CFCU</i>	Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније у Министарству финансија

Називи пројеката и програма на српском и енглеском језику

Српски назив	Енглески назив
Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања Развој нових производа и услуга кроз комерцијализацију истраживања у малим и средњим предузећима	<i>Serbia Competitiveness and Jobs Project</i> <i>New Products and Services Developed through Research Commercialization in the SMEs</i>
Пројекат акцелерације иновација и постицање раста предузетништва у Србији	<i>Serbia Accelerating Innovation and Growth Entrepreneurship</i>
Повећање иновационих капацитета и технолошке спремности малих и средњих предузећа	<i>Increased innovation capacity and technological readiness of SMEs</i>
Повећање иновационих капацитета и раста малих и средњих предузећа	<i>Increased innovation capacity and growth of SMEs</i>
Програм раног развоја	<i>Mini Grants Program</i>
Програм суфинансирања иновација	<i>Matching Grants Program</i>
Програм сарадње науке и привреде	<i>Collaborative Grant Scheme Program</i>
Паметни почетак	<i>Smart Start</i>
Иновациони ваучери	<i>Innovation Vouchers Scheme</i>
Катапулт акцелератор	<i>Katapult Accelerator</i>
Програм трансфера технологије	<i>Tecnology Transfer Program</i>
Доказ концепта	<i>Proof of Concept</i>
Фонд фондова	<i>Fond of Fonds</i>

УВОДНА РЕЧ

За Фонд за иновациону делатност 2021. година је била јубиларна година. Десет година интензивног рада је иза нас. И данас је Фонд проактивна, ефикасна и развојно оријентисана институција која даје изузетан допринос у изградњи атрактивне, конкурентне и иновативне привреде и доприноси стварању амбијента који је погодан за стварање и развој иновација. Фонд се позиционирао као неизостован партнер у креирању и имплементацији националних политика, што је пропраћено обезбеђивањем годишњих буџета за рад Фонда, како у републичком буџету, тако и од стране донатора. С друге стране, Фонд као проактивна институција, послушнујући потребе тржишта у Србији и пратећи глобалне трендове, из године у годину, обогаћује своју понуду подстицајних механизма, како привреди, тако и научноистраживачким организацијама.

Протеклу годину, осим успешно реализованих добро познатих програма подршке, обележило је и покретање два нова програма и припрема још једног чији је циљ да подстакне приватне инвестиције у иновације. Осим тога, крајем године усвојен је нови Закон о иновационој делатности, који омогућава успостављање нових надлежности Фонда.

Наша мисија је да оснажимо иновативна предузећа и да јачамо везе између истраживања и развоја са једне и пословног сектора са друге стране. Влада Републике Србије и Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Европска Унија и Светска банка наш су ослонац у остваривању мисије. Улагање у иновације је улагање у нашу будућност.

Захваљујемо се свима на подршци и сарадњи на важном заједничком доприносу изградњи и јачању иновативног предузетништва у Србији.

др Иван Ракоњац

директор
Фонд за иновациону делатност

1. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ДЕЛАТНОСТИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ

Фонд за иновациону делатност Републике Србије (у даљем тексту: Фонд) је државна организација специјализована за пружање подршке иновационој делатности и управљање финансијским средствима за подстицање развоја иновација. Фонд је основан Законом о иновационој делатности („Службени гласник РС“, бр. 110/2005, 18/2010 и 55/2013), а усвајањем новог Закона о иновационој делатности („Службени гласник РС“, бр. 129/2021 од 28. децембра 2021. год.) створен је законски основ за нове надлежности Фонда.

Новим Законом о иновационој делатности дефинисано је да Фонд има мандат да обезбеђује и управља финансијским средствима са циљем реализације програма подршке за подстицање иновационе делатности и јачања капацитета субјеката националног иновационог система, а у складу са националним иновационим политикама. У том смислу, Фонд средства може користити за пружање подршке и подстицаја субјектима националног иновационог система, пружање подршке и подстицаја за реализацију заједничких иновационих пројеката од стране привредних друштава и научноистраживачких организација, затим за улагања у привредна друштва, алтернативне инвестиционе фондове и друге организације у циљу развоја иновација. У обављању својих послова, Фонд примењује принципе објективности и одговорности, међународно признате стандарде добре праксе и јавности у раду и доношењу одлука. Новим Законом о иновационој делатности створен је законски основ за проширење надлежности Фонда у смислу вођења јединственог регистра националног иновационог система, чија сврха је вођење бројчане евиденције субјеката, као и олакшан приступ финансирању иновационе делатности, економским подстицајним мерама и стимулативним процедурама и поступцима. Увођењем јединственог регистра националног иновационог система отвара се прилика свим субјектима националног иновационог система да се на добровољној основи у њега упишу а што ће омогућити да се без додатних процедура легитимишу пред државним органима (и другим субјектима – пре свега инвеститорима).

Фонд континуирано остварује своју законом дефинисану делатност и спроводи активности дефинисане програмом рада на основу принципа постављених у кључним националним стратешким документима, и то:

- Стратегија научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године – Моћ знања - улога Фонда је виђена у доприносу у „неговању врхунског квалитета науке и технолошког развоја и јачања конкурентности привреде“;
- Стратегија паметне специјализације у Републици Србији за период од 2020. до 2027. године - улога Фонд је виђена у давању доприноса за „јачање привреде кроз истраживање и развој и сарадњу међу учесницима четвороструког феликса“ и то на начин да ће приликом одобравања средстава водити рачуна о томе да најмање 50% подржаних предузећа послује у једној од четири приоритетне области;
- Стратегија развоја стартап екосистема Републике Србије за период од 2021. до 2025. године - Фонд је препознат као институција која ће допринети унапређењу механизма за финансирање стартапа и успостављању механизма за препознавања различитих актера стартап екосистема.
- Стратегија развоја вештачке интелигенције у Републици Србији за период 2020-2025. године – улога Фонда је виђена кроз остварење следећих циљева: развој науке и иновација у области вештачке интелигенције и њених примена и развој економије засноване на вештачкој интелигенцији;

- Стратегија индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030 - улога Фонда је виђена у остваривању првог посебног циља, односно „унапређена дигитализација пословних модела индустријске производње а кроз повећање доступности финансијских инструмената за дигитализацију и иновације у индустрији“;

- Стратегија развоја информационог друштва и информационе безбедности за период од 2021. до 2026. године - истакнута је улога Фонда у финансирању пројеката малих и средњих предузећа у области информационо-комуникационих технологија;

- Стратегија интелектуалне својине за период од 2018. до 2022. године - као једна од институција у пружању значајне подршке кроз различите програме финансирања иновација и подршку за заштиту права интелектуалне својине у иностранству ради стварања предуслова за успешнију комерцијализацију на страним тржиштима;

- Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније - Фонд је означен као учесник у процесу имплементације научноистраживачке и иновационе политике и институција чије активности доприносе унапређењу истраживачких и иновационих капацитета у континуитету.

У свом раду Фонд примењује међународно признате стандарде добре праксе, уз вођење рачуна о безбедности и здрављу на раду, као и заштити животне средине.

Седиште Фонда је у Немањиној улици бр. 22-26, Београд, док се адреса обављања делатности Фонда налази у улици Вељка Дугошевића бр. 54, Београд, у Научно-технолошком парку „Београд“, чије пословне просторије Фонд некомерцијално користио у складу са Закључком Владе РС 05 број: 022-3124/2015 од 26. марта 2015. године.

1.1. Организација и органи Фонда за иновациону делатност

Република Србија, односно Влада Републике Србије врши управљачку и контролну функцију у Фонду преко својих представника именованих у Управном и Надзорном одбору. У складу законом, чланове Управног и Надзорног одбора Фонда именује и разрешава Влада Републике Србије, док су овлашћења Управног и Надзорног одбора утврђена у Статуту Фонда за иновациону делатност. Фондом управља Директор. Управни одбор и Директор одговорни су за уредно пословање Фонда у складу са законом, док Надзорни одбор врши надзор над радом Фонда.

Управни одбор има пет чланова. Председник и чланови актуелног сазива овог органа Фонда именовани су Решењем Владе РС и то 24 број: 119-1676/2021 од 25. фебруара 2021. године:

- Председник Управног одбора: Дејан Илић, доктор физичке хемије;
- Остали чланови Управног одбора:
 - др Марија Гњатовић, научни сарадник у Институту за примену нуклеарне енергије Универзитета у Београду;
 - Бранка Сарић, помоћник директора Пореске управе;
 - Јелена Грубачић, саветник у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
 - Милена Костадиновић, оперативни менаџер у Фонду за иновациону делатност.

Управни одбор Фонда је током 2021. године одржао пет седница.

Надзорни одбор има три члана. Председник и чланови садашњег сазива овог органа Фонда именовани су Решењем Владе РС 24 број: 119-1680/2021 од 4. марта 2021. године:

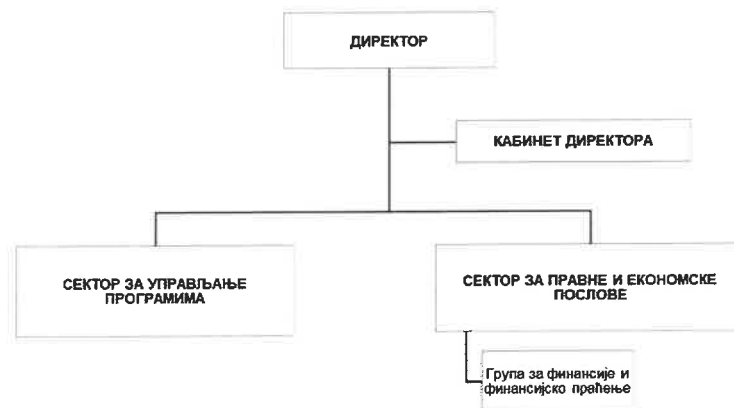
- Председник Надзорног одбора: Саша Дулић, помоћник директора Сектора за информационе и комуникационе технологије Пореске управе;
- Остали чланови Надзорног одбора:
 - Николета Илић, професор руског језика, Основна школа „20. октобар”, Београд;
 - Александра Бенковић, запослена у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Надзорни одбор Фонда је у 2021. години одржао две седнице.

Оперативни капацитет Фонда

Структура запослених у Фонду уређена је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Фонду број 872 од 1.06.2020. године и Правилником о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Фонду број 447 од 20.08.2021. и другим актима Фонда донетим у складу са тим правилником како би се основна делатности Фонда остварила у пуном капацитету.

Дијаграм 1: Приказ организационе структуре Фонда

У циљу побољшања квалитета, сигурности и ефикасности пословања, Фонд је у 2021. години успоставио интегрисани систем менаџмента и сертифициван за систем менаџмент квалитетом према захтевима стандарда *ISO 9001:2015* и систем сузбијања мита према захтевима стандарда *ISO 37001:2016*. Усвајање система менаџмента квалитетом и система сузбијања мита је стратешка одлука и захтева константно унапређење пословних процеса и квалитет програма подршке, како би се испуниле потребе и очекивања корисника и свих заинтересованих страна, а Фонд наставио да буде партнер од поверења. Унапређење система документовано је кроз процедуре, а за запослене су организована стручна усавршавања.

За потребе поступка евалуације и селекције пројеката за финансирање Фонд образује Експертску комисију, према процедурама прописаним Статутом Фонда и Актом о процедурама за избор независних међународних стручних консултаната за поступке реализације програма финансирања Фонда број 138-01 од 31. марта 2017. године. Састав и начин рада Експертске комисије регулисан је Правилником о саставу и начину рада

експертске комисије који је усвојен одлуком директора Фонда дана 21. августа 2017. године, а на који је Управни одбор дао сагласност дана 24. августа 2017. године. Експертске комисије се образују на основу транспарентно спроведеног компететивног поступка, уз примену принципа јавности, једнакости и конкурентности.

У 2021. години, чланови Експертских комисија по програмима су:

- за Програм раног развоја:
 - *Frank Hannigan*, председник
 - Весна Бајшански-Агић, члан
 - *Gordon McConnel*, члан
 - *Woon Yee Ho*, члан
 - *Christoph Berndt*, члан
- за Програм суфинансирања иновација и Програм сарадње науке и привреде:
 - Милица Радишић, председник
 - *Alvise Bonivento*, члан
 - Владан Пантовић, члан
 - Драган Петровић, члан
 - *Ian Proctor*, члан
- за Паметни почетак
 - *Frank Hannigan*, председник
 - *Gordon McConnell*, члан
 - Весна Бајшански-Агић, члан
- за Катапулт:
 - *Jeremy Allan Bauman*, председник
 - Владета Марјановић, члан
 - *Maria-Carolina Romero*, члан

1.2. Полазне основе које се односе на остваривање Програма рада за 2021. годину

Активности Фонда у 2021. години биле су примарно усмерене на обезбеђивање адекватне и благовремене имплементације успостављених као и нових програма, спровођење ефикасне и конкурентне шеме финансирања и наставак започетих међународних и регионалних пројеката и иницијатива. Програмом рада Фонда за 2020. годину дефинисане су активности у вези са подршком иновационој делатности за које су средства обезбеђени у оквиру Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину („Сл. гласник РС“, бр. 149/2020), као и кроз обавезе која је Република Србија преузела потписивањем значајних међународних и других уговора и то:

• Споразум о зајму између Републике Србије (Министарство финансија) и Међународне банке за обнову и развој (Светска банка) којим је регулисана имплементација „Пројекта за унапређење конкурентности и запошљавања“;

• Споразум о зајму између Републике Србије (Министарство финансија) и Међународне банке за обнову и развој (Светска банка) којим је регулисана имплементација „Пројекта акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва“;

• Уговор о Директном гранту - Развој нових производа и услуга од стране МСП кроз комерцијализацију истраживања између Фонда и Министарства финансија (Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније) – ИПА 2014;

- **Уговор о Директном гранту - Повећање иновационих капацитета и технолошке спремности малих и средњих предузећа између Фонда и Министарства финансија (Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније) – ИПА 2018;**
- **Уговор о упису капитала у вези са Фондом за иновативна предузећа к.д. ЕНИФ,** који је потписан између Фонда и менаџмента ЕНИФ-а, на основу кога је Република Србија приступила овом регионалном фонду ризичног капитала и потврдила обавезу уплате контрибуције као земља корисница.

2. ПРОГРАМИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ

У складу са мандатом да обавља послове у вези са припремом, реализацијом и развојем програма, пројеката и других активности у области спровођења иновационе политике, Фонд реализује програме кроз које финансира стварање нових производа, услуга и технологија са тржишним потенцијалом. С једне стране, програми су намењени малим и средњим предузећима, и то онима у раној фази развоја (Програм раног развоја, покренут 2011. године и Паметни почетак, покренут 2021. године), у фази раста (Програм суфинансирања иновација, покренут 2012. године), као и за сарадњу са научноистраживачким организацијама у виду конзорцијума (Програм сарадње науке и привреде, покренут 2016. године). Пратећи трендове и потребе, Фонд је покренуо и Програм акцелерације – Катапулт који је дизајниран као интензивни тромесечни менторски програм са доделом грантова у виду јавно-приватних улагања. С друге стране, Фонд пружа подршку научноистраживачким организацијама како би повећале способност и ефикасност у комерцијализацији проналазака (Програм трансфера технологије, покренут 2015. године), као и подршку истраживачима да тестирају своја истраживања како би доказали да су основа за развој нових производе (Доказ концепта, покренут 2019. године). Кроз доделу иновационих ваучера (покренути 2017. године), Фонд омогућава малим и средњим предузећима да користе техничке услуге научноистраживачких организација. У Табели 1 дат је преглед програма Фонда према циљевима подршке, циљној групи и износу финансирања.

Табела 1: Основне карактеристике програма Фонда за иновациону делатност

Програм	Циљ Програма	Циљна група	Износ финансирања по пројекту
Паметни почетак	Подршка за развој идеје до нивоа прототипа или производа најмање употребне вредност и развој валидног пословног плана	Неформални тимови и микро предузећа, до 2 године старости	До 30.000 евра + до 5.000 за менторску подршку/ до 90% кофинансирање од стране Фонда за пројекте до 6 месеци
Програм раног развоја	Подршка предузећима да опстану током критичне фазе истраживања и развоја и повећају ефикасне пословне капацитете путем којих ће своје иновације лансирати на тржиште	Микро и мала предузећа, до 5 година старости, и тимови	До 80.000 евра/ до 70% кофинансирање од стране Фонда за пројекте до 12 месеци
Програм акцелерације - Катапулт	Подршка предузећима у раној фази и у фази раста кроз интензивни тромесечни менторски програм и додељивање грантова	Микро, мала и средња предузећа	Улазни грант од 20.000 до 50.000 евра зависно од степена развијености предузећа и Ко-инвестирајући грант до 300.000 евра
Програм суфинансирања иновација	Подршка за комерцијализацију истраживања и развоја	Микро, мала и средња предузећа	До 300.000 евра/ до 60%, односно 70% кофинансирање од стране Фонда за пројекте до 24 месеци
Програм сарадње науке и привреде	Подстицај за приватна предузећа и научноистраживачке организације да удружени у конзорцијуме стварају нове комерцијално одрживе производе и услуга	Мала и средња предузећа и научноистраживачке организације (у виду конзорцијума)	До 300.000 евра/ до 60%, односно 70% кофинансирање од стране Фонда за пројекте до 24 месеци
Иновациони ваучери	Подршка за мала и средња предузећа да користећи услуге научноистраживачких организација подигну ниво иновативности својих производа	Микро, мала и средња предузећа	До 800.000 динара/ до 60% вредности услуге за ваучере важности до 6 месеци
Програм трансфера технологије	Сет услуга за НИО Подршка за научноистраживачке организације како би повећале способности и ефикасности у комерцијализацији проналазака		До 20.000 евра/ 100% износ гранта
	Доказ концепта Подршку истраживачима да тестирају своја истраживања како би доказали да су основа за развој нових производе		До 20.000 евра/ 100% износ гранта за пројекте до 12 месеци

Како је приказано у Табели 2, у периоду од 2011. до краја 2021. годином, Фонд је одобрио укупно 53,62 милион евра, од чега 45,93 милиона евра за 327 иновативна пројекта (у оквиру Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација и Програма сарадње науке и привреде), 4,89 милиона евра за 979 иновациона ваучера и 0,6 милиона евра за подршку трансферу технологије, као и 1,7 милиона евра за доказ концепта.

Табела 2: Преглед одобрених пријава пројеката за финансирање кроз програме Фонда од 2011. до 2021. године

Програм	Број јавних позива	Број поднетих пријава	Број пријава/ваучера одобрених за финансирање	Укупна вредност пројеката/услуга (ЕУР)	Учешће Фонда у финансирању (ЕУР)
Програм раног развоја	11	1.571	205 (13% пријављених)	20.640.583	15.283.102 (74% вредности пројеката)
Програм суфинансирања иновација	8	479	63 (13% пријављених)	25.601.405	15.763.366 (62% вредности пројеката)
Програм сарадње науке и привреде	5	308	59 (19% пријављених)	22.453.181	14.883.938 (66% вредности пројеката)
Иновациони ваучери	7	1.112	979 (88% пријављених)	7.041.646	4.889.470 (69% вредности пројеката)
Програм трансфера технологије	Стално отворен	38	28 (72% пријављених)	599.850	599.850
Доказ концепта	2	521	93 (18% пријављених)	1.752.077	1.752.077
Covid-19 позив	Ad hoc позив	229	12 (5% пријављених)	552.793	468.907 (85% вредности пројеката)
Укупно	-	4.259	1.439	78.613.764	53.616.167

Табела 3: Преглед реализације пројеката кроз програме Фонда од 2011. до 2021. године (на дан 31.12.2021. године)

Програм	Број пријава одобрених за финансирање	Број реализованих пројеката/ваучера	Број пројеката/ваучера у имплементацији	Број пројеката у уговарању	Број нереализованих (одусталих) пројеката/ваучера
Програм раног развоја	205 (100%)	121 (59%)	48 (23%)	30 (15%)	6 (3%)
Програм суфинансирања иновација	63 (100%)	34 (54%)	14 (22%)	13 (21%)	2 (3%)
Програм сарадње науке и привреде	59 (100%)	23 (39%)	23 (39%)	11 (19%)	2 (3%)
Иновациони ваучери	979 (100%)	701 (72%)	101 (10%)	-	34 (3%)
Програм трансфера технологије	25 (100%)	22 (79%)	2 (7%)	2 (7%)	2 (7%)
Доказ концепта	93 (100%)	64 (69%)	29 (31%)	-	-
Covid-19 позив	12 (100%)	12 (100%)	-	-	-
Укупно (1+2)	1.439 (100%)	977 (68%)	217 (15%)	56 (4%)	46 (3%)

У 2021. години одобрено је 16,3 милиона евра и то 14,69 милиона евра за 100 иновативних пројекта и 1,61 милиона евра за 347 иновационих ваучера.

Табела 4: Преглед одобренних средстава по програмима Фонда у 2021. године

Програм	Број јавних позива	Број пријава/ваучера одобренних за финансирање	Укупна вредност пројеката/ ваучера (ЕУР)	Учешће Фонда у финансирању (ЕУР)
Програм раног развоја	2	64	7.174.827	4.823.893
Програм суфинансирања иновација	1	13	5.946.243	3.657.388
Програм сарадње науке и привреде	2	23	9.258.118	6.207.383
Иновациони ваучери	2	347	2.700.061	1.613.186
Укупно		447	25.079.249	16.301.850

Графикон 1: Преглед броја пројеката у имплементацији у оквиру Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација и Програма сарадње науке и привреде

У 2021. години, у имплементацији је било укупно 150 пројеката, од којих је за 60 пројекат завршена реализација.

2.1. Програм раног развоја

Програм раног развоја¹ намењен је приватним предузећима која развијају технолошку иновацију за којом постоји потреба на тржишту и која имају потенцијал за стварање нове интелектуалне својине. Циљ је да се обезбеђивањем финансирања за развој иновативних технологија, производа и услуга са тржишном применом подстакне техно предузетништво и омогући опстанак пословања током критичне фазе истраживања и развоја. На позив за финансирање пројеката у оквиру Програма раног развоја пријаве пријаве може поднети приватно микро или мало предузеће у већинском српском власништву, основано у Србији и не старије од пет године у тренутку пријављивања и тимови са највише 5 чланова. Средства која се додељују могу покривати највише 70% укупно одобреног буџета пројекта, односно у висини до 80.000 евра².

У 2021. години, Фонд је:

- спроводио активни надзор над реализацијом 86 пројеката (контрола финансијских извештаја и пратећих материјала и контрола напретка развојних активности на тромесечном нивоу, надзорне посете и додатна контрола утицаја на животну средину за пројекте који су у обавези да спроводе План заштите животне средине),
 - реализовао десети јавни позив (отворен од 5. јула до 15. септембра 2021. године) и одобрио средства за 34 пројеката,
 - реализовао једанаести јавни позив (отворен од 22. фебруара до 29. априла 2021. године) и одобрио средства за 30 пројеката,
 - расписао дванаести јавни позив за доделу средстава (отворен од 1. децембра 2021. до 15. марта 2022. године).

За нове кориснике средстава Фонд је организовао Инфо дан како би их упутио у припрему документације за потписивање уговора о финансирању, принципима имплементације и извештавања о реализацији пројекта.

Средства за реализацију Програм раног развоја у 2021. години обезбеђена су кроз пројекат „Развој нових производа и услуга од стране МСП кроз комерцијализацију истраживања“ (јавни позив у 2019. години), затим кроз „Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања“ (јавни позив у 2020. години) и кроз пројекат „Повећање иновационих капацитета и раста малих и средњих предузећа“ (два јавна позива у 2021. години).

Од 2012. до 2021. године, Фонд је реализовао једанаест јавних позива за Програм раног развоја, на које је укупно поднето 1.571 пријава. Одобрено је финансирање за укупно 205 пројеката³ (13% свих пријава) у укупној вредности од 15,28 милиона евра, што представља 74% укупне вредности пројеката (20,64 милиона евра). Просечан износ одобрених средстава по пројекту износи 74.061 евра. Укупно, до краја 2021. године, завршена је реализација за 116 пројеката, 53 пројекта је у имплементацији, 30 пројеката

¹ Програм раног развоја развијен је у оквиру „Пројекта подршке иновацијама у Србији“, који је финансиран кроз ЕУ ИПА за 2011. годину (ИПА I), а администриран од стране Светске банке и реализован у периоду од 2011. до 2016. године. Програм је покренут 2011. године.

² До осмог циклуса Програма раног развоја, на јавни позив пријаве су могла поднети само микро и мала предузећа старости до три године и износ обавезног учешћа од стране предузећа у финансирању реализације пројекта износила је најмање 15% од укупног одобреног буџета пројекта.

³ Преглед пројеката подржаних кроз Програм суфинансирања иновација доступан је на линку: <http://www.inovacionifond.rs/cir/program/program-ranog-razvoja/finansirani>

у фази уговарања, док је за 6 прекинута реализација или су одустали од реализације пројекта (по један пројекат из првог, петог и осмог циклуса и три из 10. циклуса).

Посматрано према индустријским областима, највећи број подржаних пројеката је из области информационо-комуникационих технологија (61%), затим машинства (9%) и енергетске ефикасности и прехранбене индустрије и пољопривреде (по 6%). Највећи број подржаних предузећа је регистровано у Београду (57%), затим у Новом Саду (16%) и Нишу (6%).

Табела 5: Преглед пријава по јавним позивима у оквиру Програма раног развоја

Циклус/ Година	Број поднетих пријава	Број пријава које су испиниле подобност	Број пријава у ужем избору	Број пријава одобрених за финансирање
1 (2011)	47	43	16	11 (23% од укупног броја пријава)
2 (2012)	106	97	26	8 (8% од укупног броја пријава)
3 (2013)	86	74	25	13 (15% од укупног броја пријава)
4 (2013)	102	98	30	10 (10% од укупног броја пријава)
5 (2017)	137	126	23	20 (15% од укупног броја пријава)
6 (2018)	143	138	40	13 (9% од укупног броја пријава)
7 (2019)	141	132	32	23 (16% од укупног броја пријава)
8 (2019)	180	170	41	22 (12% од укупног броја пријава)
9 (2020)	253	227	46	21 (8% од укупног броја пријава)
10 (2021)	226	203	60	34 (15% од укупног броја пријава)
11 (2021)	150	132	60	30 (20% од укупног броја пријава)
Укупно	1.571	1.440	399	205 (13% од укупног броја пријава)

Табела 6: Преглед финансијске реализације пројеката по јавним позивима у оквиру Програма раног развоја

Циклус/ Година	Број пријава одобрених за финансирање	Укупан буџет пројеката (ЕУР)	Износ финансирања од стране Фонда (ЕУР)	Уплаћена средства до 31.12.2021. (ЕУР)	Период имплементације
1 (2011)	11	968.988	814.528	704.527 (86,5%)	Други квартал 2012. - Други квартал 2013.
2 (2012)	8	709.382	589.576	528.270 (89,6%)	Први квартал 2013. - Други квартал 2013.
3 (2013)	13	1.185.509	960.339	908.067 (94,6%)	Трећи квартал 2013. - Четврти квартал 2014.
4 (2013)	10	940.560	760.230	730.021 (96%)	Други квартал 2014. - Други квартал 2015.
5 (2017)	20	1.734.827	1.450.463	1.395.221 (96,2%)	Први квартал 2018. - Први квартал 2019.
6 (2018)	13	1.214.038	999.485	962.751 (96,3%)	Четврти квартал 2018. - Четврти квартал 2019. -
7 (2019)	23	2.151.781	1.743.156	1.672.038 (95,9%)	Четврти квартал 2019. - Први квартал 2021.
8 (2019)	22	2.262.827	1.569.498	1.429.116 (91,1%)	Трећи квартал 2020. - Трећи квартал 2021.
9 (2020)	21	2.299.274	1.571.497	1.261.808 (80,3%)	Први квартал 2021. - Први квартал 2022.
10 (2021)	34	3.874.021	2.583.648	446.737 (17,3%)	Четврти квартал 2021. - Четврти квартал 2023.
11 (2021)	30	3.300.806	2.240.246	-	У фази уговарања
Укупно	205	68.698.998	45.929.921	27.672.418 (60,2% одобрених средстава)	

Према извештајима од стране подржаних предузећа, на основу финансираних пројеката (од првог до девог циклуса), 128 предузећа (93%) развила су 258 производа. До краја 2021. године, од 97 предузећа подржана кроз пети, шести, седми, осми и девети циклус, 63 (65%) су пласирала производе на тржиште и по том основу остварило приход од 12,5 милиона евра (кумулативно остварени приход који укључује и приходе из претходних година).

Табела 7: Преглед броја развијених производа и комерцијализације производа по циклусима

Циклус/ Година	Број предузећа који су развили нове производе	Број развијених производа	Број предузећа који су комерцијализовали производе	Број комерцијализованих производа	Укупно остварени приход од комерцијализације закључно са 31.12.2021. (ЕУР)
1 (2011)	9 (90%)	12	-	-	-
2 (2012)	7 (88%)	7	-	-	-
3 (2013)	13 (100%)	14	-	-	-
4 (2013)	8 (80%)	9	-	-	-
5 (2017)	19 (100%)	49	15 (79%)	30	2.837.344
6 (2018)	13 (100%)	36	8 (62%)	18	1.227.124
7 (2019)	22 (96%)	54	15 (43%)	32	1.142.499
8 (2019)	21 (100%)	47	15 (41%)	26	4.416.807
9 (2020)	16 (76%)	30	10	13	2.921.145
Укупно	128 (93%)	258	63 (65%)	119	12.544.919

Табела 8: Преглед поднетих патентних пријава по циклусима

Циклус/ Година	Број предузећа која су поднела патентне пријаве	Број патентних пријава	- национална фаза	- међународна фаза
1 (2011)	8 (80%)	14	8	6
2 (2012)	7 (88%)	11	7	4
3 (2013)	10 (77%)	17	7	10
4 (2013)	4 (40%)	8	5	3
5 (2017)	10 (53%)	12	7	5
6 (2018)	7 (54%)	12	7	5
7 (2019)	8 (35%)	12	7	5
8 (2019)	7 (33%)	13	7	6
9 (2020)	4 (19%)	5	4	1
Укупно	65 (47%)	104	59	45

Фонд прати одређене параметре предузећа чији су пројекти финансирани (приход, профит и запосленост) и у наставку су приказани остварени резултати за предузећа чији пројекти су завршени до краја 2020. године, односно реч је о предузећима чији пројекти су финансирани у периоду од 2017. до 2018. године у оквиру Програма раног развоја⁴. У наведеном периоду, успешно је завршена реализација 32 иновативних пројекат, при чему је реализација за један пројекат прекинута. Укупна вредност ових пројеката је 2,28 милиона евра, а финансирање од стране Фонда износи 2,39 милиона евра. Процент исплаћених средстава, у односу на одобрена, износи 96.

⁴ Према приручнику за мониторинг и евалуацију, Фонд прати предузећа пет година након завршетка имплементације пројеката.

Графикон 2: Пословне перформансе предузећа подржаних у оквиру петог циклуса финансирања (19 предузећа)

Графикон 3: Пословне перформансе предузећа подржаних у оквиру шестог циклуса финансирања (13 предузећа)

2.2. Програм суфинансирања иновација

Програм суфинансирања иновација⁵ намењен је предузећима којима су потребна знатна финансијска средства за реализацију развојног циклуса технолошких иновација и покривање високих трошкова за пренос истраживања у комерцијално одржив производ. Подносиоци пријава су микро, мала и средња приватна предузећа основана у Србији која развијају технолошку иновацију за којом постоји тржишна потреба и имају потенцијал за стварање нове интелектуалне својине, као и конкурентску позицију у глобалном и домаћем окружењу. Износ који додељује Фонд не може прећи 300.000 евра, а реализација пројеката може трајати најдуже две године. Средства која Фонд додељује

⁵ Програм суфинансирања иновација развијен је у оквиру „Пројекта подршке иновацијама у Србији“, који је финансиран кроз ЕУ ИПА за 2011. годину (ИПА I), а администриран од стране Светске банке и реализован у периоду од 2011. до 2016. године. Програм је покренут 2012. године.

у оквиру овог програма покривају највише 70% укупно одобреног буџета пројекта за микро и мала предузећа, односно до 60% за средња предузећа.

У 2021. години, Фонд је:

- спроводио активни надзор над реализацијом 27 пројеката (контрола финансијских извештаја и пратећих материјала и контрола напретка развојних активности на тромесечном нивоу, надзорне посете и додатна контрола утицаја на животну средину за пројекте који су у обавези да спроводе План заштите животне средине),
- реализовао осми јавни позив (отворен од 5. јула до 15. септембра 2021. године) и одобрио средства за 13 пројеката, и
- расписао девети јавни позив за доделу средстава (отворен од 1. децембра 2021. до 15. марта 2022. године).

За нове кориснике средстава Фонд је организовао Инфо дан како би их упутио у припрему документације за потписивање уговора о финансирању, принципима имплементације и извештавања о реализацији пројекта.

Средства за реализацију Програм суфинансирања иновација у 2021. години обезбеђена су у оквиру буџета Републике Србије (јавни позив у 2021. години), затим кроз пројекат „Развој нових производа и услуга од стране МСП кроз комерцијализацију истраживања“ (јавни позив у 2019. години), кроз „Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања“ (јавни позив у 2020. години) и кроз пројекат „Повећање иновационих капацитета и раста малих и средњих предузећа“ (два јавна позива у 2021. години).

Од 2012. до 2021. године, Фонд је реализовао осам јавних позива за Програм суфинансирања иновација, на које је укупно поднето 479 пријава. Одобрено је финансирање за укупно 63 пројеката⁶ (13% свих пријава) у укупној вредности од 15,76 милиона евра, што представља 61,5% укупне вредности пројеката (25,62 милиона евра). Просечан износ одобрених средстава по пројекту износи 250.212 евра. Укупно, до сада завршена је реализација за 34 пројеката, 14 пројеката је у имплементацији, 13 пројеката у фази уговарања, док је за 2 пројекта прекинута реализација (по један пројекат из трећег и петог циклуса).

Табела 9: Преглед пријава по јавним позивима у оквиру Програма суфинансирања иновација

Циклус/ Година	Број поднетих пријава	Број пријава које су испиниле услове позива	Број пријава у ужем избору	Број пријава одобрених за финансирање
1 (2012)	40	34	8	5 (13% од укупног броја пријава)
2 (2013)	39	35	10	5 (13% од укупног броја пријава)
3 (2013)	40	38	9	2 (5% од укупног броја пријава)
4 (2017)	100	91	9	5 (5% од укупног броја пријава)
5 (2018)	75	75	23	9 (12% од укупног броја пријава)
6 (2019)	72	60	18	10 (14% од укупног броја пријава)
7 (2020)	69	57	20	14 (20% од укупног броја пријава)
8 (2021)	44	37	24	13 (30% од укупног броја пријава)
Укупно	479	427	121	63 (13% од укупног броја пријава)

⁶ Преглед пројеката подржаних кроз Програм суфинансирања иновација доступан је на линку:
<http://www.inovacionifond.rs/cir/program/program-sufinansiranja-inovacija/finansirani>

Табела 10: Преглед реализације пројеката по јавним позивама у оквиру Програма суфинасирања иновација

Циклус/ Година	Број пријава одобрених за финансирање	Укупан буџет пројеката (ЕУР)	Износ финансирања од стране Фонда (ЕУР)	Уплаћена средства до 31.12.2021. (ЕУР)	Период имплементације
1 (2012)	5	1.858.144	1.285.043	1.217.961 (94,8%)	Први квартал 2013. – Трећи квартал 2015.
2 (2013)	5	1.743.640	1.170.998	1.101.060 (94%)	Трећи квартал 2013. – Четврти квартал 2015.
3 (2013)	2	824.985	551.990	243.004 (44%)	Трећи квартал 2014. – Четврти квартал 2015.
4 (2017)	5	1.476.379	998.992	935.951 (93,7%)	Први квартал 2018. – Први квартал 2020.
5 (2018)	9	3.347.100	2.045.306	1.823.021 (89,1%)	Четврти квартал 2018. – Први квартал 2021.
6 (2019)	10	4.104.168	2.330.244	2.271.310 (97,5%)	Четврти квартал 2019. – Четврти квартал 2021.
7 (2020)	14	6.320.746	3.723.406	2.246.835 (60,3%)	Први квартал 2021. – Четврти квартал 2023.
8 (2021)	13	5.946.243	3.657.388	-	У фази уговарања
Укупно	63	25.621.405	15.763.366 (61,5% вредности пројеката)	9.839.141 (62,4% одобрених средстава)	

Посматрано према индустријским областима, највећи број подржаних пројеката је из области информационо-комуникационих технологија (30%), затим машинства (16%) и електронике (14%). Највећи број подржаних предузећа је регистровано у Београду (49%), затим у Новом Саду (17%) и Нишу (13%).

Према извештајима од стране подржаних предузећа из седам циклуса, на основу финансираних пројеката, 40 предузећа (83% подржаних) су развила 72 производа. До краја 2021. године, 24 предузећа (50%) је и пласирало производе на тржиште и по том основу остварило приход од 3,41 милиона евра (кумулативно остварени приход који укључује и приходе из претходних година).

Табела 11: Преглед броја развијених производа и комерцијализације производа по циклусима

Циклус/ Година	Број предузећа који су развили нове производе	Број развијених производа	Број предузећа који су комерцијализовали производе	Број комерцијализованих производа	Укупно остварени приход од комерцијализације закључно са 31.12.2021. (ЕУР)
1 (2012)	4 (80%)	11	4 (80%)	11	1.638.183
2 (2013)	5 (100%)	8	4 (80%)	7	410.957
3 (2013)	1 (100%)	1	0	0	0
4 (2017)	5 (100%)	17	4 (80%)	16	235.556
5 (2018)	7 (78%)	10	3 (38%)	4	441.588
6 (2019)	9 (90%)	13	4 (40%)	5	212.802
7 (2020)	9 (64%)	12	5 (35%)	8	472.565
Укупно	40 (83%)	72	24 (50%)	51	3.411.651

Табела 12: Преглед поднетих патентних пријава по циклусима

Циклус/ Година	Број предузећа која су поднела патентне пријаве	Број патентних пријава	- национална фаза	- међународна фаза
1 (2012)	1 (20%)	1	-	1
2 (2013)	3 (60%)	4	3	1
3 (2013)	0	0	-	-
4 (2017)	0	0	-	-
5 (2018)	3 (22%)	4	4	-
6 (2019)	3 (10%)	4	4	-
7 (2020)	4 (29%)	5	4	1
Укупно	14 (29%)	18	15	3

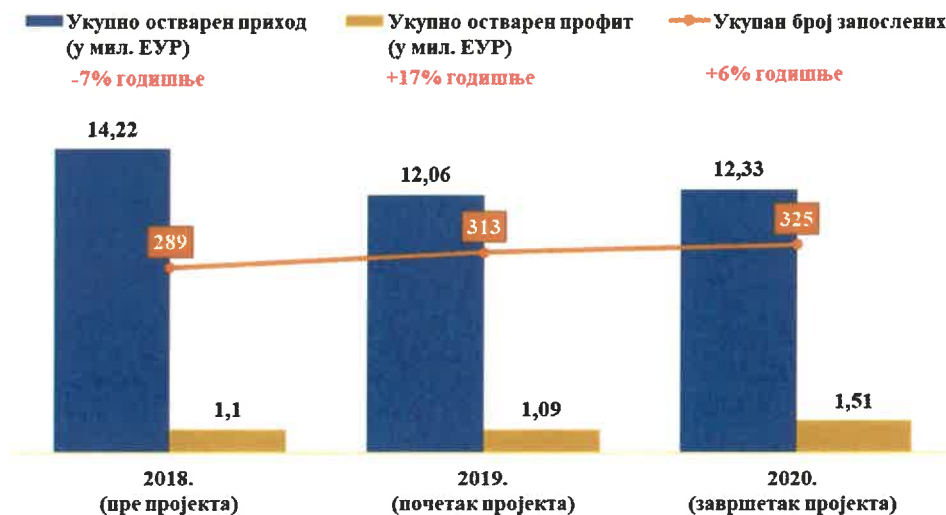
Фонд прати параметре предузећа чији су пројекти финансирани (приход, профит и запосленост) и у наставку су приказани остварени резултати за предузећа чији пројекти су завршени до краја 2020. године, односно реч је о предузећима чији пројекти су финансирани у периоду од 2018. до 2020. године у оквиру Програма суфинансирања иновација⁷. У наведеном периоду, успешно је завршена реализација 13 иновативних пројеката, док је за један пројекат имплементација прекинута. Укупна вредност реализованих пројеката је 4,33 милиона евра, а финансирање од стране Фонда износи 2,74 милиона евра. Процент исплаћених средстава, у односу на одобрена, износи 96.

Графикон 4: Пословне перформансе предузећа подржаних у оквиру четвртог циклуса финансирања (5 предузећа)

⁷ Према приручнику за мониторинг и евалуацију, Фонд прати предузећа пет година након завршетка имплементације пројеката.

Графикон 5: Пословне перформансе предузећа подржаних у оквиру четвртог циклуса финансирања (8 предузећа)

Током 2021. године, Фонд је наставио са праћењем комерцијализације производа и услуга заснованих на основу технологије развијене у оквиру Програма суфинансирања иновација, а у склопу праћења *royalty* плаћања. Укупно је тринаест предузећа у обавези да извештава по основу *royalty* компоненте (финансирани у периоду од 2017. до 2018. године). Укупан износ уплаћен Фонду на основу *royalty* компоненте у 2021. години износи 370.176 динара.

2.3. Програм сарадње науке и привреде

Програм сарадње науке и привреде⁸ има за циљ да подстакне предузећа из приватног сектора и научноистраживачке организације из јавног сектора да спроводе заједничке пројекте из области истраживања и развоја са идејом да стварају нове или унапреде постојеће комерцијално исплативе производе и услуге, као и иновативне технологије са значајним утицајем на будући развој и тржишним потенцијалом. Корисници средстава су конзорцијуми сачињени од најмање једног приватног предузећа и једне научноистраживачке организације из јавног сектора (конзорцијум може имати највише 5 чланова). Кроз овај програм, Фонд одобрава највише до 300.000 евра за двогодишње пројекте, односно максимално до 70% укупног одобреног буџета пројекта када је главни члан конзорцијума микро или мало предузеће или 60% када је средње предузеће.

У 2021. години, Фонд је:

- спроводио активни надзор над реализацијом 21 пројекта (контрола финансијских извештаја и пратећих материјала и контрола напретка развојних активности на тромесечном нивоу, надзорне посете и додатна контрола утицаја на

⁸ Програм сарадње науке и привреде осмишљен је у оквиру друге компоненте „Пројекта подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији“, који се финансира из ЕУ ИПА за 2013. годину, а уз техничку помоћ Светске банке. Програм је покренут 2016. године.

животну средину за пројекте који су у обавези да спроводе План заштите животне средине),

- реализовао четврти јавни позива (отворен од 22. фебруара до 29. априла 2021. године) и одобрио и уговорио средства за 12 пројеката,
- реализовао пети јавни позив (отворен од 5. јула до 15. септембра 2021. године) и одобрио средства за 11 пројеката, и
- расписао шести јавни позив за доделу средстава (отворен од 1. децембра 2021. до 15. марта 2022. године).

За нове кориснике средстава Фонд је организовао Инфо дан како би их упутио у припрему документације за потписивање уговора о финансирању, принципима имплементације и извештавања о реализацији пројекта.

Средства за реализацију Програм сарадње науке и привреде у 2021. години обезбеђена су у оквиру буџета Републике Србије (јавни позив у 2021. години), кроз „Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања“ (јавни позив у 2018. и 2019. години) и кроз пројекат „Повећање иновационих капацитета и раста малих и средњих предузећа“ (два јавна позива у 2021. години).

Од 2016. до 2021. године, Фонд је реализовао пет јавних позива за Програм сарадње науке и привреде. Од укупно 308 пријава, за 59 је одобрено финансирање (19% од укупног броја поднетих пријава) у износу од 14,88 милиона евра, што представља 66,3% укупне вредности пројеката (22,43 милиона евра). Просечан износ одобрених средстава по пројекту износи 252.269 евра. Од 59 пројеката⁹, за 23 пројекта реализација је завршена, 22 су у имплементацији (пројекти из трећег и четвртог циклуса), 11 пројеката су у процесу уговорања. За два пројекта из трећег циклуса је прекинута реализација.

Табела 13: Преглед поднетих пријава по јавним позивима у оквиру Програма сарадње науке и привреде

Циклус/ Година	Број поднетих пријава	Број пријава које су испуниле услове позива	Број пријава у ужем избору	Број пријава одобрених за финансирање
Први (2016)	97	73	27	14 (15% од укупног броја пријава)
Други (2018)	67	63	22	9 (13% од укупног броја пријава)
Трећи (2019)	54	42	19	13 (24% од укупног броја пријава)
Четврти (2021)	62	57	25	12 (19% од укупног броја пријава)
Пети (2021)	29	26	18	11 (38% од укупног броја пријава)
Укупно	308	261	111	59 (19% од укупног броја пријава)

⁹ Преглед пројеката подржаних кроз Програм сарадње науке и привреде доступан је на линку:
<http://www.inovacionifond.rs/cir/program/program-saradnje-nauke-i-privrede/finansirani/psnp-svi-projekti>

Табела 14: Преглед финансијске реализације пројеката у оквиру Програма сарадње науке и привреде

Циклус/ Година	Број пријава одобрених за финансирање	Укупан буџет пројеката (ЕУР)	Износ финансирања од стране Фонда (ЕУР)	Износ уплаћених средства до 31.12.2021. (ЕУР)	Период имплементације пројеката
Први (2016)	14	4.365.609	2.990.784	2.925.958 (97,8%)	Први квартал 2017. – Први квартал 2019.
Други (2018)	9	3.498.448	2.249.468	2.166.415 (84,4%)	Други квартал 2019. – Други квартал 2021.
Трећи (2019)	13	5.331.006	3.436.304	2.317.597 (31,2%)	Трећи квартал 2020. – Трећи квартал 2022.
Четврти (2021)	12	4.571.591	3.045.665	384.749 (31,2%)	Четврти квартал 2021 – Четврти квартал 2023
Пети (2021)	11	4.668.708	3.161.669	-	У фази уговарања
Укупно	59	22.435.580	14.883.890 <i>(66,3% вредности пројеката)</i>	7.794.720 <i>(52,4% одобрених средстава)</i>	

У реализацији пројеката учествовало је, односно учествује 71 предузеће и 32 НИО. Најзаступљеније НИО као главни партнери у пројектима су Електротехнички факултет у Београду (9 пројеката), Машински факултет у Београду (7 пројеката), Технолошко-металуршки факултет у Београду (5 пројеката), затим и Институт за физику и Факултет техничких наука у Новом Саду (по 4 пројекта).

Табела 15: Преглед чланова конзорцијума

Циклус/ Година	Број конзорцијума	Број МСП	Број НИО (јединствених)
Први (2016)	14	22	11
Други (2018)	9	11	12
Трећи (2019)	13	16	10
Четврти (2021)	12	13	10
Пети (2021)	11	16	12
Укупно	59	71	32

Посматрано према индустријским областима, највећи број подржаних пројеката је из области информационо-комуникационих технологија (30,5%), прехранбене индустрије и пољопривреде (20,3%), затим из машинства (по 13,6%). Носиоци конзорцијума најчешће су регистровани у Београду (59,3%), знатно мање у Новом Саду (13,6%) и Крагујевцу (5,1%).

Према извештајима од стране подржаних предузећа из прва три циклуса, на основу финансираних пројеката, 31 предузеће (91% подржаних) развило је 89 производа. До краја 2021. године, 14 предузећа (41%) је и пласирало производе на тржиште и по том основу остварило приход од 9,44 милиона евра (кумулативно остварени приход који укључује и приходе из претходних година).

Табела 16: Преглед броја развијених производа и комерцијализације производа по циклусима

Циклус/ Година	Број конзорцијума који су развили нове производе	Број развијених производа	Број конзорцијума који су комерцијализовали производе	Број комерцијализованих производа	Укупно остварени приход од комерцијализације закључно са 31.12.2021. (ЕУР)
Први (2016)	14 (100%)	57	9 (64%)	26	8.318.647
Други (2018)	8 (89)	13	3 (33%)	3	249.774
Трећи (2019)	9 (82%)	19	2 (15%)	4	889.872
Укупно	31 (91%)	89	14 (41%)	33	9.458.293

Табела 17: Преглед поднетих патентних пријава по циклусима

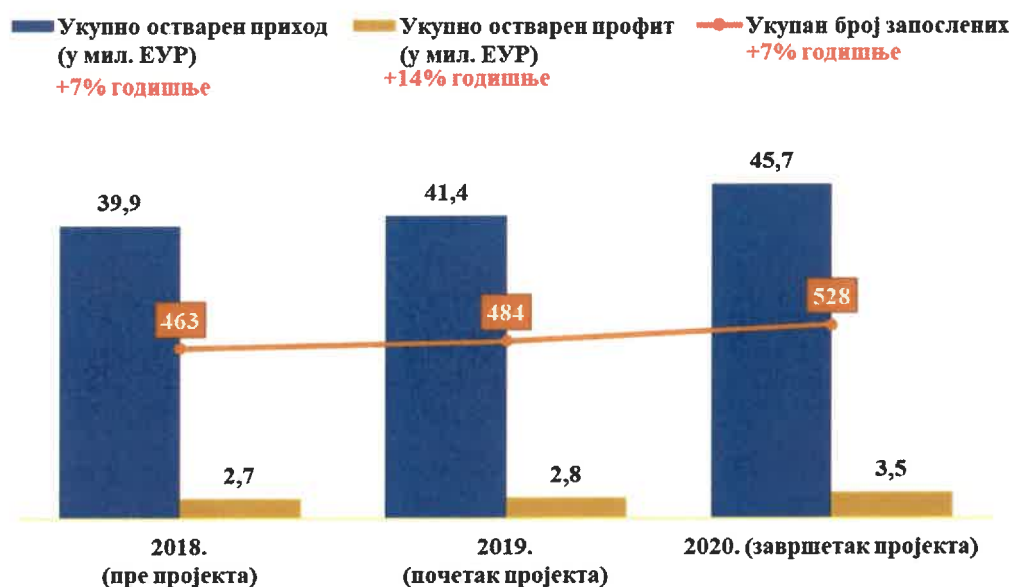
Циклус/ Година	Број конзорцијума која су поднела патентне пријаве	Број патентних пријава	- национална фаза	- међународна фаза
Први (2016)	6 (42%)	16	10	6
Други (2018)	5 (55%)	15	6	9
Трећи (2019)	3 (27%)	3	3	0
Укупно	14 (41%)	34	19	15

Фонд прати финансијске параметре свих подржаних предузећа (приход, профит и запосленост) и у наставку су приказани остварени резултати за предузећа чији пројекти су завршени, односно реч је о предузећима чији пројекти су финансирани у оквиру првог и другог циклуса Програма сарадње науке и привреде.

Графикон 6: Пословне перформансе носиоца конзорцијума у оквиру првог циклуса финансирања – 14 предузећа

Графикон 7: Пословне перформансе носиоца конзорцијума у оквиру другог циклуса финансирања – 9 предузећа

2.4. Иновациони ваучери

Иновациони ваучери¹⁰ представљају једноставан финансијски механизам који омогућава малим и средњим предузећима да користећи услуге научноистраживачког сектора подигну ниво иновативности својих производа и постану конкурентнији на тржишту. Микро, мала и средња предузећа, која су у већинском приватном власништву и регистрована у Србији, могу искористити иновациони ваучер за пружање услуге од стране научноистраживачких организација из јавног сектора, односно акредитованих од стране МПНТР (укључујући и оне у приватном власништву). Максимални износ који се одобрава по иновационом ваучеру је до 800.000 динара, односно иновационим ваучером покрива се до 60% укупних трошкова услуге (и не укључује порез на додату вредност). До седмог јавног позива једном подносиоцу пријаве могла су бити одобрена највише два иновациона ваучера (без обзира на јавни позив), у максималном износу од 1.200.000 динара. Од седмог јавног позива једном подносиоцу пријаве могу се одобрити више иновационих ваучера, а у максималном износу до 2.400.000 динара.

Иновациони ваучери се додељују на основу јавног позива и то по редоследу пристиглих пријава, у року од седам радних дана од дана достављања пријаве. Одобрени иновациони ваучер се мора искористити у року од шест месеци.

У 2021. години, Фонд је расписао два јавна позива (шести и седми) за доделу иновационих ваучера:

- по основу шестог јавног позива расписаног у фебруару 2021. године, додељено је 211 иновационих ваучера за 170 МСП, у укупној вредности од 110.735.005 динара;

¹⁰ Дизајн и процедуре за имплементацију шеме иновационих ваучера су припремљене у оквиру пројекта „Подршка истраживању, иновацијама и трансферу технологије“ који се финансирао из ИПА средстава ЕУ за 2013, а којим је администрала Светска банка.

- по основу седмог јавног позива расписаног у новембру 2021. године, додељено је 136 иновационих ваучера за 114 предузећа, у укупној вредности од 82.847.359 динара.

Закључно са седмим јавним позивом, Фонд је укупно одобрио 979 иновационих ваучера за 640 предузећа, у укупној вредности од 574.903.894 динара. Просечна вредност ваучера износи 587.236 динара. Предузећа користе ваучере највише за развој нових, или побољшање постојећих производа, процеса или услуга (61,3%), а затим за евалуацију и разне видове тестирања производа (11,6%). За пружање услуга ангажовано је 70 НИО, а најзаступљенији су Машински факултет у Београду (17%), Иновациони центар Универзитета у Нишу (8,4%). Пратећи Стратегију паметне специјализације Републике Србије, 85% одобрених ваучера је из приоритетних области (примењује се од шестог јавног позива), и то највише из области машина и производних процеса будућности (42%), затим хране за будућност (39%).

Узимајући у обзир првих пет јавних позива, од 632 одобрена ваучера, успешно је реализовано 603, што представља стопу успешности од 95%.

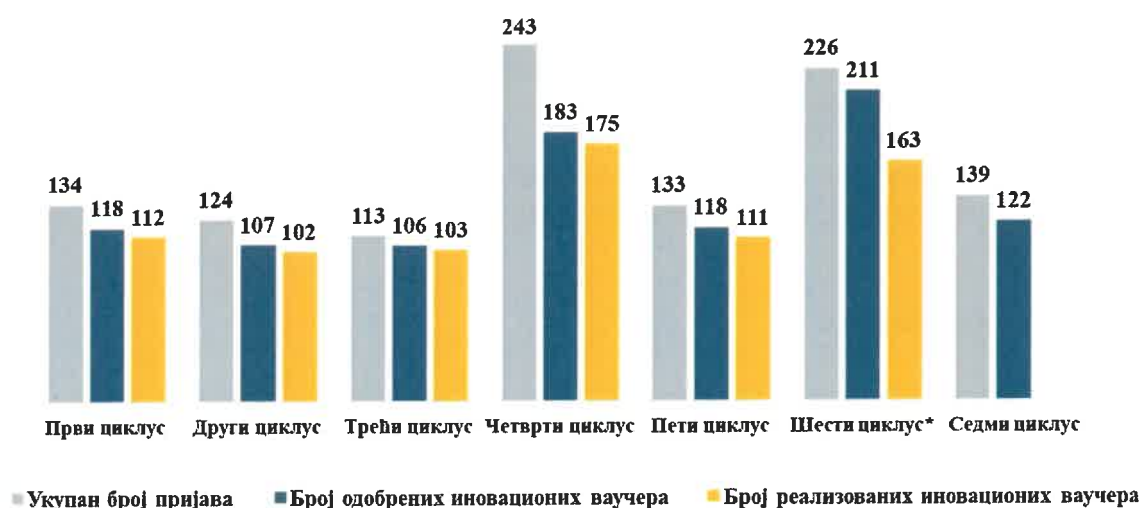
Табела 18: Преглед реализације јавних позива за доделу иновационих ваучера

Циклус	Укупан број пријава	Укупан број одобрени ваучера	Укупан износ одобрених ваучера (РСД)	Укупан број реализованих ваучера	Укупан износ исплаћених ваучера (РСД)	Стопа успешности (у %) ¹¹
Први (2017)	134	118	74.284.426	112	70.005.122	95%
Други (2018)	124	107	68.643.649	102	65.604.449	95%
Трећи (2019)	113	106	67.400.753	103	65.146.753	97%
Четврти (2019)	243	183	110.899.088	175	105.317.620	95%
Пети (2020)	133	118	60.093.614	111	55.349.647	94%
Шести (2021)*	226	211	110.735.005	166	79.706.085	-
Седми (2021)**	139	136	82.847.359	-	-	-
Укупно	1.112	979	574.903.894	769	443.317.575	95%

* Наведени подаци о укупном броју реализованих ваучера и исплаћеном износу је за период закључно са 31.12.2021. године.

** У фази имплементације.

Графикон 8: Преглед реализације јавних позива за доделу иновационих ваучера

¹¹ Стопа успешности показује однос одобрених и реализованих иновационих ваучера.

2.5. Програм трансфера технологије

Програм трансфера технологије (Програм ТТ)¹² има за циљ да стимулише комерцијализацију истраживања или креативних радова који се спроводе у НИО, као и да побољша праксу трансфера технологије у НИО у Србији. Подршка кроз Програм ТТ је намењена истраживачима са јавних НИО и свих осталих акредитованих НИО (укључујући и НИО у приватном власништву) и она може бити коришћена за: дефинисање стратегије и тактике заштите интелектуалне својине, дефинисање и спровођење стратегије комерцијализације, преговарање и закључивање трансакција, као и маркетиншке активности. Финансијска подршка кроз овај програм износи до 2.400.000 динара, покрива 100% одобреног буџета пројекта. Програмом је предвиђена и обавезна саветодавна подршка за комерцијализацију.

До краја 2021. године, за финансирање у оквиру Програма ТТ укупно је поднето 39 пријава, од којих су 28 одобрене за финансирање, у укупном износу од 599.3350 евра. Од укупног броја одобрених, до краја 2021. године за 22 пројекта је завршена имплементација, у току је имплементација два пројекта и уговарање подршке за још два пројекта, док су два пројекта су одустала од подршке.

У 2022. години поднето и одобрено је финансирање за један пројекат, и у току је поступак уговарања.

Табела 19: Преглед пријава за Програм ТТ

Година	Број пријава	Број одобрених пројеката	Износ одобрених средстава (ЕУР)	Број завршених пројеката	Износ исплаћених средстава (ЕУР)
2016.	7	5	98.230	5	97.644
2017.	13	8	147.425	7	121.425
2018.	8	7	135.100	6	107.750
2019.	8	5	159.500	4	105.157
2020.	2	2	40.000	0	28.580
2021.	1	1	20.000	0	0
Укупно	38	28	600.255	22	460.556

Кроз Програм ТТФ, укупно је подржана 21 НИО, највише из Београда (20 пројеката), затим из Новог Сада (3). Највише пројеката је из области пољопривреде и прехранбене индустрије (6 пројекта) и хемијског инжењерства (4 пројекта), затим развој медицинских уређаја (3 пројекта).

Уз подршку кроз Програм ТТФ, између НИО и приватних предузећа потписана су 7 лиценца уговора за комерцијализацију производа истраживања и основана 5 предузећа.

Доказ концепта

Као услугу у оквиру Програма ТТ, Фонд је 2019. године покренуо Доказ концепта, чији је циљ да идентификује истраживања која имају потенцијал да постану проналасци

¹² Програм је дизајниран у оквиру прве компоненте „Пројекта подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији“, који је финансиран из ЕУ ИПА за 2013. годину, укупне вредности од 2,5 милиона евра.

од комерцијалног значаја. Подршка је намењена истраживачима са НИО у јавном сектору, као и свих других институција и организације у Србији које су акредитоване за научноистраживачку делатност (укључујући приватне). Подршка се одобрава у виду финансијских средстава која су усмерена ка самом поступку доказа концепта, дефинисања производа и тржишта, односно тржишног сегмента за дати производ, евентуалне израде прототипа, додатним тестирањима, за дефинисање власништва над интелектуалном својином, као и за подршку за развој пословања у току читавог поступка. Висина средстава која могу бити одобрена износи највише 2.400.000 динара по пројекту и покривају 100% укупно прихватљивих трошкова. Поднете пријаве оцењују су од стране међународних рецензента према критеријумима који укључују снагу истраживачког тима, иновативност и изводљивост предложеног концепта, корисност и потенцијал за комерцијализацију производа који је предмет развоја и изводљивост плана имплементације.

Табела 20: Преглед реализације јавних позива за Доказ концепта

Циклус	Укупан број пријава	Укупан број одобрени пројеката	Укупан износ одобрених пројеката (РСД)	Почетак имплементације пројеката	Завршетак имплементације пројеката
Први (2019)	269	26	57.799.879	Први квартал 2020.	Трећи квартал 2021.
Други (2020)	252	67	153.058.463	Трећи квартал 2020	Други квартал 2022.
Укупно	521	93	210.858.342		

Табела 21: Преглед финансијске реализације јавних позива за Доказ концепта

Циклус	Укупан број одобрени пројеката	Укупан износ одобрених пројеката (РСД)	Износ исплаћених средстава на дан 31.12.2021. (РСД)
Први (2019)	26	57.799.879	54.785.320 (96% одобрених средстава)
Други (2020)	67	153.058.463	145.135.179 (96% одобрених средстава)
Укупно	93	210.858.342	199.920.499

Кроз два циклуса, Фонд је одобрио финансирање за 93 пројекта, у укупном износу од 210,9 милиона динара. Узимајући у обзир оба циклуса, највећи број финансираних пројеката је из области природних наука (30%), прехранбене индустрије и пољопривреде (19%) и заштите животне средине (15%). Појединачно, највећи број пројеката реализује Институт за нуклеарне науке „Винча“ (14 пројеката, 15%), Институт за молекуларну генетику и генетичко инжењерство (9 пројеката, 9,7%) и Институт за мултидисциплинарна истраживања (6 пројеката, 6,5%). Као подршка, у реализацији пројеката учествује 27 ментора/пословних саветника.

До краја 2021. године, завршена је имплементација 63 пројекта, док ће се имплементација још 30 пројеката завршити у првој половини 2022. године.

2.6. Програм акцелерације - Катапулт

У 2021. години Фонд је, у складу са Пројектом акцелерације иновација и подстицање раста предузетништва у Републици Србији, покренуо Програм акцелерације под називом Катапулт.

Катапулт је намењен предузећима у раној фази и предузећима у фази раста, која имају потенцијал за брзи и велики раст за шта им је потребна инвестиција. Подршка је намењена микро и малим предузећима која су у већинском (80% или више) приватном власништву и имају приход мањи од 2 милиона евра у било којој од претходне две

године. Учесници у програму биће подељена у две групе, у зависности да ли су у раној фази развоја или у фази раста.

Програм се састоји од интензивне менторске обуке и финансирања. Кроз Катапулт корисници ће проћи кроз интензивни вишемесечни менторски програм (оквирно трајање 3 месеца) који ће бити прилагођен потребама предузећа, с тим да ће део бити заједнички за све кориснике програма. У зависности од потреба, обука ће обухватати типичне области развоја пословања као што су развој пословног модела, *go-to-market* стратегија, дефинисање тржишта, интернационализација пословања, коришћење интелектуалне својине у пословању, дефинисање тзв. *product-market-fit*, повећање продаје, пропрема за инвестирање, презентовање бизниса инвеститорима и слично.

Сви корисници Катапулта на располагању имају до 300.000 евра који ће бити доступни кроз:

1. Улазни грант од 20.000/50.000 евра зависно од степена развијености предузећа који ће имати на располагању на самом почетку акцелерације; и

2. Ко-инвестирајући грант за предузећа који у току акцелерације и девет месеци након завршетка успеју да обезбеде квалификовану инвестицију од инвеститора прихватљивих за Фонд. Висина ко-инвестирајућег гранта ће бити једнака износу инвестиције умањена за износ Улазног гранта, а максимално до 300.000 евра.

Први јавни позив за избор учесника у Катапулту био је отворен од 15. септембра до 6. децембра 2021. године, а очекује се да ће, након процеса евалуације поднетих пријава, менторски програм почети у марту 2022. године. На први јавни позив поднето је укупно 148 пријава, највише из области информационо-комуникационих технологија (47%).

2.7. Паметни почетак

У 2021. години Фонд је покренуо нови програм под називом Паметни почетак намењен неформалним тимовима и новооснованим и младим предузећима у најранијим фазама развоја иновативних идеја. Циљ овог програма је да се уз помоћ финансијске и менторске подршке идеје развију до нивоа прототипа или производа најмање употребне вредност (енг. *Minimum viable product - MVP*), спроведе истраживање тржишта и развије валидан пословни план како би се унапредио квалитет ових идеја за следећу фазу развоја. Потенцијални подносиоци пријаве су неформални тимови, састављени од највише 5 чланова, или микро предузећа, не старије од 2 године у тренутку подношења пријаве. У случају да финансирање буде одобрено неформалном тиму, они ће бити у обавези да региструју предузеће које ће бити носилац пројекта. Износ који додељује Фонд може бити до 30.000 евра (до 90% укупно одобреног буџета пројекта) и додатно још 5.000 евра за добијање менторске подршке. Реализација пројекта може трајати најдуже 6 месеци.

Фонд је 15. децембра расписао јавни позив за подношење пријава за подршку у оквиру овог програма. Јавни позив је отворен до 22. фебруара 2022. године. Током трајања јавног позива Фонд најмање једном недељно организује инфо сесије. Средства за реализацију овог програма обезбеђена су у оквиру буџета Републике Србије.

3. МЕЂУНАРОДНЕ И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Пореске олакшице за истраживање и развој

Изменама Закона о порезу на добит 2019. године, уведене су мере које се односе на пореске олакшице предузећима која имају интелектуалну својину и која се баве истраживањем и развојем. Реч је о пореској олакшици „IP Vox“ и пореској олакшици „R&D одбитак“. У 2021. години Фонд је за кориснике средстава у оквиру својих програма пружио неопходну подршку за подношење захтева за остваривање погодности предвиђене овим олакшицама. За све кориснике средстава организоване су обуке и припремљен је приручник и шаблони за подношење захтева, који су јавно доступни на интернет страници Фонда (<http://www.inovacionifond.rs/cir/info/poreski-podsticaji>).

Међународна сарадња

Фонд је у 2021. години наставио да развија међународну сарадњу, како у оквиру међународних организација чији је члан, тако и јачањем своје директне билатералне сарадње са сродним европским институцијама. Успешну сарадњу са организацијама и институцијама, попут Делегације Европске уније у Републици Србији, Светске банке, *Joint Research Center*, амбасаде страних земаља, наставиће да негује и у наредном периоду. Фонд је у протеклом периоду успоставио сарадњу са сличним институцијама из Словачке, Бугарске, Русије, Црне Горе.

Фонд је члан Европске мреже иновационих агенција - *TAFTIE*, коју чине 32 организације из 28 различитих европских земаља. У оквиру ове мреже континуирано се организују састанци органа, тела и радних група на којима се анализирају и дефинишу добре праксе за процесе релевантне за рад иновационих агенција, размењују лична искустава и различита решења. Учествовањем у раду појединих радних група *TAFTIE*, Фонд усваја нова знања на основу којих ће радити на побољшању својих процеса како би се осигурала максимална стручност, транспарентност и ефикасност у свим фазама спровођења иновационих програма. Фонд је током 2021. године учествовао на форумима и експертским сесијама и координирао радном групом која се бави карактеризацијом агенција за подршку иновацијама.

Програм за развој предузећа и иновације Западног Балкана

Програм за развој предузећа и иновације Западног Балкана је регионална иницијатива за стварање платформе финансијске подршке иновативним МСП са високотехнолошким потенцијалом, чије је финансирање одобрено у децембру 2011. године кроз Инвестициони оквир Западног Балкана. Један од инструмената у овом програму је Фонд за иновативна предузећа (регионални фонд ризичног капитала), којем је Република Србија приступила 2017. године. Влада Републике Србије је овластила Фонд да у име Републике Србије предузима активности и потписује документа која уређују образовање и функционисање Фонда за иновативна предузећа (*Enterprise Innovation Fund - ENIF*) и програма у целини, као и да приступи поступку уговарања и имплементирања активности овог програма. Укупна контрибуција Републике Србије у овом програму, која је посредством Фонда уплаћена у претходном периоду, износи 1.328.000 евра.

До краја 2021. године, кроз Фонд за иновативна предузећа инвестирано је 15 српских предузећа, са укупно 17,58 милион евра¹³.

Промотивне активности

Са циљем да свим заинтересованим апликантима обезбеди информације о условима и детаљима за подношење пријава, тим Фонда је током 2021. године у складу са тренутном епидемиолошком ситуацијом, спровео и организовао промоцију програма финансирања кроз седам јавних позива. У сарадњи са локалним партнерима, као и свим организацијама које раде са малим и средњим предузећима и НИО (привредне коморе, регионалне развојне агенције, стартап центри, научно-технолошки паркови, инкубатори, иновациони центри, стартап центри, канцеларије за младе, факултети и институти), Фонд је организовао радионице. Такође, Фонд је организовао и медијска оглашавања у виду интервјуа, изјава и гостовања како за националне тако и за локалне медије.

Током 2021. године Фонд је кроз саопштења за медије, објавама на својим друштвеним мрежама, као и интернет презентацији, континуирано информисао ширу јавност о новим јавним позивима за програме финансирања и оставреним резултатима кроз представљање финансираних пројеката предузећа и НИО.

Према подацима агенције за праћење медија, Фонд је био тема у више од 900 медијских извештаја. Највише објављених извештаја је на интернет страницама, односно више од 800 објава, затим 74 у штампи и 40 у електронским медијима. Међу интернет страницама по броју објава предњаче *rts.rs*, *ekapija.com* и *biznis.rs*, од телевизија се издваја Радио телевизија Србије и Радио телевизија Војводина, а међу штампом Курир, Политика, Дневник и Народне новине Ниш.

Фонд је у 2021. години учествовао на више од 15 манифестација (панел дискусије, радионице, сајмови, конференције, *online* догађаји). Од најзначајнијих издвајамо учешће на *Dubai Expo* у оквиру недеље „Знање и учење“, *RE-SET SUMMIT*-у, Копаоник бизнис форуму, *Belgrade Venture Forum*-у, као и учешће на догађају у организацији АФА асоцијације „Жене на Маракани“ и Месец иновација у организацији *NALED*-а.

Фонд има профиле на друштвеним мрежама *Facebook*, *Twitter*, *LinkedIn* и *Instagram*. Укупан број пратиоца на крају 2021. године на друштвеним мрежама је 3.108 и то на *Facebook* 2.956 (повећање у односу на претходну годину је за 703 пратиоца), *Twitter* 975 (повећање у односу на претходну годину је за 183), *LinkedIn* 3.512 пратиоца (повећање у односу на претходну годину је за 1.285), *Instagram* профил је покренут у јануару 2021. године, а укупни број пратиоца до данас је 937. Издвојене су најпраћеније објаве у 2021. години на друштвеним мрежама.

¹³ Преглед подржаних предузећа доступан је на линку: <https://sc-ventures.com/portfolio-with-categories/>

Најзначајнији догађаји у 2021. години: У новембру 2021. године, Фонд је у складу са епидемиолошким мерама у сарадњи са Научно-технолошким парком Београд, а на иницијативу Делгације Европске уније у Републици Србији за амбасадоре држава чланица ЕУ и медије организовао догађај под називом „Србија и Европска унија за иновације“. Овом приликом, Фонд је обележио затварање пројекта „Развој нових производа и услуга кроз комерцијализацију истраживања у малим и средњим предузећима“ и отварање другог јавни позив за подношење пријава за финансирање иновативниг пројеката у оквиру пројекта „Повећање иновационих капацитета и технолошке спремности малих и средњих предузећа“. На догађају се обратио први потпредседник Владе и министар просвете, науке и технолошког развоја Бранко Ружић, министара за европске интеграције Јадранка Јоксимовић, амбасадор Европске уније у Републици Србији Емануел Жиофре, директорка Научно-технолошког парка Београд Гордана Даниловић Грковић и директор Фонда за иновациону делатност Иван Ракоњац.

Као илустрација досадашњег улагања представла су се и четири предузећа *Pirate Art* и *Digital Mind* из Београда, као и предузеће *Suncokret* из Хајдукова и *Zanus* из Ваљева, чији су иновативни пројекти подржани средствима из претприступних фондова Европске уније кроз програме Фонда.

Догађај је био прилика да се представе постигнути резултати и најаве нова улагања у иновације и иновациони екосистем Србије, а уједно истакне усмереност Владе Републике Србије ка јачању економије засноване на знању и иновацијама и покаже синергетски ефекат настао из партнерства Републике Србије и Европске уније.

4. ПРОЈЕКТИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ

У складу са Законом о иновационој делатности, рад Фонда се финансира и из средстава остварених на основу међународне билатералне и мултилатералне сарадње. У настаку је преглед пројеката (хронолошки) по основу којих се финансирају активности Фонда.

Табела 22: Преглед пројеката Фонда

Пројекти	Време реализације	Извор финансирања	Укупан буџет пројекта (у мил. ЕУР)	Буџет намењен Фонду (у мил. ЕУР)
Пројекат подршке иновацијама	2011-2016	ИПА 2011	8,4	7,1
Стварање свеобухватног система за истраживање и развој	2016-2019	ИПА 2013	3,4	3,4
Пројекат подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије	2015-2019	ИПА 2013	2,5	1,185
Развој нових производа и услуга од стране МСП кроз комерцијализацију истраживања	2018-2021	ИПА 2014	4,5	4,5
Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања	2016-2021	Зајам (Светска банка)	89,5	22,4
Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва	2020-2024	Зајам (Светска банка)	43	7
Повећање иновационих капацитета и технолошке спремности малих и средњих предузећа	2021-2025	ИПА 2018	20	20
Повећање иновациони капацитета и раста малих и средњих предузећа - у фази уговарања	2022-2026	ИПА 2019	26	26

Пројекат подршке иновацијама у Србији (енг. *Innovation Serbia Project*) реализован је у периоду од 2011. до 2016. године и финансирао се из средстава Инструмента претприступне помоћи ЕУ за 2011. годину у укупној вредности од 8,4 милиона евра. Пројектом је администрирала Светска банка. Циљеви Пројекта обухватали су подстицање иновативног предузетништва кроз успостављање и унапређење институционалне инфраструктуре за подршку иновацијама у Србији и подизање свести о улози технолошког развоја и иновација у привреди. Кроз Пројекат су покренута два пилот-програма: Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација, с примарним циљем обезбеђења кључног финансирања за развој пројеката током фазе истраживања и развоја. Следећи међународне примере најбоље праксе, ови програми су осмишљени као делотворни механизми обезбеђења финансијске подршке за пројекте са великим тржишним потенцијалом и јачање капацитета иновативних предузећа. Овај пројекат представља први усаглашени напор Владе Србије, Европске уније и Светске банке за развој програма посвећених подстицању развоја иновација у Србији и олакшању стварања институција у Србији и стварању институционалне инфраструктуре кључне за иновациони екосистем земље.

Надовезујући се на успехе Пројекта подршке иновацијама у Србији, Фонд је у партнерству са МПНТР, у периоду од 2015. до 2019, спроводио **Пројекат подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије** (енг. *Serbia Research, Innovation and Technology Transfer Project*). Пројекат је финансиран из ИПА средстава за 2013.

годину укупне вредности од 2,5 милиона евра, од чега је 1,185 милиона евра било намењено Фонду. Циљ Пројекта је био подстицање сарадње између академског и приватног сектора у сврху комерцијализације истраживања и промовисања трансфера технологије. У оквиру овог пројекта, осмишљен је и реализован Програм трансфера технологије чији циљ је да подстакне трансфер технологије кроз постојеће локалне канцеларије при универзитетима и другим научно-истраживачким организацијама у Србији и омогући комерцијализацију истраживања. У оквиру истог пројекта, уз техничку помоћ Светке банке, дизајниран је и Програм сарадње науке и привреде, са циљем да се најбољи потенцијал приватног сектора и истраживачког сектора удружи у спровођењу активности које ће испитати истраживачке и технолошке могућности и створити јасне изгледе за комерцијалну употребу и експлоатацију. Реализација првог јавног позива за Програм сарадње науке и привреде је финансирана у оквиру пројекта **Стварање свеобухватног система за истраживање и развој** (енг. *Creating a Comprehensive R&D Collaboration*) за који су средства у износу од 3,4 милиона евра обезбеђена ИПА средстава за 2013. годину (2,4 милиона евра из Европске уније и један милион евра из буџета Републике Србије, преко раздела МПНТР). Пројекат је реализован у периоду од 2016. до 2019. године.

Светска банка и Република Србија уговориле су зајам за реализацију **Пројекта за унапређење конкурентности и запошљавања** (енг. *Serbia Competitiveness and Jobs Project*) у износу од 89,5 милиона евра, који се спроводи од краја марта 2016. године до 30. јуна 2019. године, односно након реструктурирања до 30. јуна 2021. године. Споразум о зајму између Републике Србије (Министарство финансија) и Међународне банке за обнову и развој (Светска банка) потписан је 7. октобра 2015. године у Лими, а ратификован у Народној скупштини Републике Србије 29. децембра 2015. године - Законом о потврђивању Споразума о зајму („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 24/15-4). Споразум о зајму је реструктуриран у 2018. години и то Закључком Владе Републике Србије од 30. јула 2018. године (05 број 48-6875/2018) о изменама и допунама Споразума о зајму са изменама и допунама показатеља за оцену и праћење резултата и продужетком трајања Споразума о зајму до 30. јуна 2021. године. Пројекат има за циљ побољшање ефикасности и координацију одабраних јавних програма ради ублажавања ограничења за конкурентност и стварање радних места, укључујући улагања и промоцију извоза, иновација, активне мере запошљавања, посредовање на тржишту рада. Фокус је на делатностима које су идентификоване као кључни покретачи конкурентности привреде и стварања радних места, а међу њима истакнуто место припада иновационим делатностима. У том смислу, једна од компоненти (Подршка иновативности привреде) се односи на пословање и програме Фонда и предвиђа годишњи минимални опредељен буџет за финансирање оперативног рада Фонда и програме Фонда: најмање 0,72 милиона евра за оперативни рад и најмање 3,6, односно 4 милиона евра након реструктурирања 2018. године за програме Фонда. Осим за 2016. годину када средства нису опредељена у складу са пројектно дефинисаним износима, од 2017. године годишњи опредељени буџет је усклађен са пројектиним захтевима, при чему се из године у годину опредељују знатно већа средства од пројектованих.

Развој нових производа и услуга од стране МСП кроз комерцијализацију истраживања (енг. *New products and services developed through research commercialization in the SMEs*) назив је пројекта који се финансира из средстава ИПА за

2014. годину и суфинансира из буџетских средстава Републике Србије са раздела МПНТР. Укупна вредност пројекта износи 4,5 милиона евра (2,5 милиона евра из средстава Европске уније и 2 милиона евра из буџета Републике Србије) и реализује се у периоду од децембра 2018. године до децембра 2021. године. Кроз овај пројекат средства су обезбеђена за реализацију Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација. Пројекат се реализује по основу Уговора о Директном гранту који је потписан 31. маја 2018. године између Фонда и Министарства финансија (Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније), а постао ефективан 1. децембра 2018. године.

Споразумом о зајму између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој (Светска банка) регулисана је имплементација **Пројекта акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва** (енг. *Serbia Accelerating Innovation and Growth Entrepreneurship*). Споразум је ратификован у Народној скупштини Републике Србије 24. децембра 2019. године (Службени гласник РС – Међународни уговори, број 3/2020). Допунским уговором, потписаним 15. маја 2020. године, који је закључен између Републике Србије (Министарство финансија) и Фонда за иновациону делатност, Фонду је поверено спровођење друге компоненте овог пројекта. Укупна вредност пројекта износи 43 милиона евра, од чега је 7 милиона евра опредељено за реализацију друге компоненте. Пројекат је структуриран кроз спровођење активности подељених у три основне компоненте, а Фонд ће бити надлежан за имплементацију друге компоненте - акцелерација пословања, чији је циљ повећање потенцијала за раст предузећа и намењена је предузећима у раној фази и онима у фази раста.

Повећање иновационих капацитета и технолошке спремности малих и средњих предузећа (енг. *Increased innovation capacity and technological readiness of SMEs*) назив је пројекта који се финансира из средстава ИПА за 2018. годину и суфинансира из буџетских средстава Републике Србије са раздела МПНТР. Укупна вредност пројекта износи 20 милиона евра (15 милиона евра из средстава Европске уније и 5 милиона евра из буџета Републике Србије) и реализује се у периоду од децембра 2018. године до децембра 2021. године. Кроз овај пројекат средства су обезбеђена за реализацију Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација и Програм сарадње науке и привреде. Пројекат се реализује по основу Уговора о Директном гранту који је потписан 4. марта 2021. године између Фонда и Министарства финансија (Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније).

Повећање иновациони капацитета и раста малих и средњих предузећа (енг. *Increased innovation capacity and growth of SMEs*) назив је пројекта који ће се финансирати из средстава ИПА за 2019. годину и суфинансирати из буџетских средстава Републике Србије са раздела МПНТР. Укупна вредност пројекта износи 26 милиона евра (16 милиона евра из средстава Европске уније и 10 милиона евра из буџета Републике Србије). Кроз овај пројекат средства су обезбеђена за реализацију Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација и Програм сарадње науке и привреде. Пројекат се налази у фази уговарања.

5. ПРАВНО-ФИНАНСИЈСКИ АСПЕКТИ ПОСЛОВАЊЕ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ

5.1. Финансијски аспект пословања

Табела 23: Преглед прихода и расхода Фонда за иновациону делатност

Основа прихода и расхода	Приход	Расход
Закон о буџету Републике Србије за 2021. годину - оперативни трошкови	159.000.000 РСД	116.011.768 РСД
Закон о буџету Републике Србије за 2021. годину - Програми финансирања које имплементира Фонд за иновациону делатност, укључујући припадајуће трошкове процеса одабира на основу међународне експертске рецензије и независне Експертске комисије и друге директне трошкове који могу настати у поступку реализације Програма	1.101.000.000 РСД	204.097.173 РСД
Уговор о Директном гранту - Развој нових производа и услуга кроз комерцијализацију истраживања у малим и средњим предузећима, ЕУ ИПА 2014	131.710.000 РСД	100.452.247 РСД
Уговор о Директном гранту - Повећање иновационих капацитета и технолошке спремности малих и средњих предузећа, ЕУ ИПА 2018	300.413.040 РСД	28.791.034 РСД
Пројекат акцелерације иновација и постицања раста предузетништва - SAIGE	749.887 ЕУР (уплата из 2020. године)	143.875 ЕУР
Royalty компонента (Програм суфинансирања иновација)	370.176 РСД	
Контрибуцију Републике Србије за учешће у Програму за развој предузећа и иновације Западног Балкана (ЕНИФ)	366.891 ЕУР	17.254.774 РСД
Повраћај 50% добити по завршеном рачуну за 2020. годину	-	4.068.399 РСД
Повраћај неутрошених средстава из 2020. године	-	23.851.248 РСД
Програми финансирања које имплементира Фонд за иновациону делатност по основу Пројекта унапређења конкурентности и запошљавања	-	836.147.692 РСД

Иако није обвезник ревизије у складу са законом, као и за сваку претходну годину оперативног пословања, Фонд је и Финансијским планом за 2021. годину предвидео услуге рачуноводствене ревизије. Као екстерни ревизор Фонда за 2021. годину ангажована је ревизорска кућа *MOORE Stephens revizija i racunovodstvo*, која је изабрана у поступку набавке спроведене у складу са законом и актима Фонда. Ревизија биланса стања и биланса успеха, са стањем на дан 31. децембар 2021. године планирана је за 15. март 2022. године, а коначно мишљење ревизорске куће очекује се до 15. марта 2022. године.

5.2. Набавке

Током 2021. године Фонд је спроводио набавке у складу са Законом о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 91/2019, у даљем тексту: ЗЈН или закон), Правилником о ближем уређивању поступка јавне набавке, набавки на које се закон не примењује и набавки друштвених и других посебних услуга (992/9.7.2020.), Актом о процедурама за избор независних међународних стручних консултаната за поступке реализације програма финансирања (138-1/31.3.2017.), Практичним водичем за процедуре уговарања за спољне активности ЕУ (ПРАГ), као и Прописима Светске банке у вези са набавком за зајмопримце за финансирање инвестиционих пројеката - роба, радови, неконсултантске и консултантске услуге из јула 2016, са изменама из новембра 2017. и августа 2018. за пројекте (Правила Светске банке).

Табела 24: Преглед реализованих набавки у 2021. години

Процедура / Закон ЈН	Врста набавке	Број уговора ¹⁴	Нето вредност уговора (РСД)	Бруто вредност уговора (РСД)
Јавна набавка отворени поступак (чл. 52)	Роба	1	4.642.797,00	5.571.356,40
Јавна набавка отворени поступак (чл. 52)	Услуге	1	6.439.000,00	7.726.800,00
Набавке са пројеката у складу са прописима СБ (чл. 11. ст. 1, тач. 1)	Услуге	8	53.410.201,90	66.717.904,91
Набавке са пројеката у складу са прописима СБ (чл. 11. ст. 1, тач. 1)	Роба	1	4.415.400,00	4.415.400,00
Набавке са пројеката у складу са ПРАГ ЕУ (чл. 11. ст. 1, тач. 1)	Услуге	10	82.174.513,19	84.720.759,77
Набавка међународних консултаната (чл. 12, ст. 1, тач. 12)	Услуге	10	24.280.559,10	34.805.942,78
Набавке испод 1 мил. РСД (чл. 27, тач. 1)	Роба	24	2.572.188,30	3.085.078,68
Набавке испод 1 мил. РСД (чл. 27, тач. 1)	Услуге	66	9.047.008,25	10.095.098,17

План јавних набавки за 2021. годину усвојен је 21.6.2021. године. Планирано је да се спроведу четири јавне набавке кроз отворени поступак. Две процедуре јавне набавке су покренуте и завршене у 2021. години. Процедура треће јавне набавке покренута је у 2021. години, а уговарање ће бити извршено у 2022. години. У складу са измењеним потребама за предметом набавке услед епидемиолошке ситуације у земљи четврта јавна набавка није покренута.

Годишњи извештај о спроведеним набавкама које су изузете од примене закона, као и о уговорима закљученим у поступцима јавних набавки, објављен је путем Портала јавних набавки и као такав јавно доступан (<https://jnportal.ujn.gov.rs/annual-reports>).

¹⁴ Код набавки без уговора урачунат је број фактура по набавци.

5.3. Правни аспект пословања Фонда

У 2021. години усвојени су правилници, приручници и упутства из надлежности Фонда који су од значаја за законито и ефикасно функционисање, а у циљу унапређења и побољшања интерних процедура и процеса Фонда.

Табела 25: Усвојени правилници, акти и процедуре у 2021. години

Назив документа	Поступак усвајања
Правилник о раду	Усвојен одлуком Управног одбора од 19.08.2021. године
Правилник Фонда за иновациону делатност о правилима за доделу државне помоћи	<ul style="list-style-type: none"> Усвојен одлуком Директора од 8.11.2021. године, након добијања сагласности од Комисије за контролу државне помоћи од 4. новембра 2021. године Сагласност Управног одбора од 12.11.2021. године
Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Фонду за иновациону делатност	Усвојен одлуком Директора од 20.08.2021. године
Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама Фонда за иновациону делатност	Усвојен одлуком Директора од 31.12.2021. године
Правилник о начину евидентирања, класификовања, архивирања и чувања архивске грађе и документарног материјала	<ul style="list-style-type: none"> Усвојен одлуком Директора од 24.12.2021. године Сагласност Управног одбора од 24.12.2021. године
Правилник о начину евидентирања, заштите и коришћења електронских докумената	<ul style="list-style-type: none"> Усвојен одлуком Директора од 24.12.2021. године Сагласност Управног одбора од 24.12.2021. године
Акт о процени ризика	Усвојен одлуком Директора од 13.09.2021. године
Упутство за Кориснике гранта у оквиру Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација и Програма сарадње науке и привреде (<i>Implementation Manual, Version 2.0.</i>)	Усвојено одлуком Директора од 18.01.2021. године
Упутство за Кориснике гранта у оквиру Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација и Програма сарадње науке и привреде (<i>Implementation Manual, Version 2.1.</i>)	Усвојено одлуком Директора од 1.07.2021. године
Приручник за Доказ концепта	Усвојено одлуком Директора од 16.04.2021. године
Приручник за праћење финансираних пројеката у оквиру Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација и Програма сарадње науке и привреде (Верзија 3.2.)	Усвојен одлуком Директора од 1.07.2021. године

У складу са чланом 15. став 1. тачка 10) Статута Фонда за иновациону делатност који је донео Управни одбор Фонда за иновациону делатност на седници одржаној дана 28. фебруара 2011. године, а на који је Влада Републике Србије дала сагласност својим решењем 05 број 110-3008/2011 од 21. априла 2011. године („Службени гласник РС”, бр. 29/11) са изменама које је Управни одбор Фонда усвојио на седници одржаној 30. октобра 2013. године, а на које је Влада Републике Србије дала сагласност Решењем 05 број 110-7709/2014 од 18. јула 2014. године, Управни одбор Фонда за иновациону делатност је усвојио Извештај о остваривању Програма рада за 2021. годину, дана 28. марта 2022. године.

УПРАВНИ ОДБОР
ПРЕДСЕДНИК

Проф. др Дејан Илић